



SBB.III.P.14.2017

Warszawa, 15 grudnia 2017

Pan
Marek Chrzanowski
Przewodniczący
Komisji Nadzoru Finansowego

Zapytanie o plany Komisji Nadzoru Finansowego wobec banków wychodzących z Polski i podziału ich aktywów na część zbywalną i część niezbywalną – zawierającą wyłącznie pakiet kredytów waloryzowanych do CHF. Prośba o uzyskanie dostępu do informacji publicznej na podstawie Ustawy o dostępie do informacji publicznej z dnia 6 września 2001 [Dz.U. 2001 Nr 112 poz. 1198]¹

Szanowny Panie Przewodniczący,

Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu pragnie podziękować Urzędowi Komisji Nadzoru Finansowego za przekazanie pisma z dnia 20 listopada br., oznaczonego sygnaturą DPP/ZAP/023/142/4/2017, w sprawie wyjaśnienia stanowiska KNF dotyczącego działań banków w związku z zabezpieczeniem swojego ryzyka kursowego transakcjami CIRS/FX SWAP.

W przesłanym do Stowarzyszenia piśmie Komisja Nadzoru Finansowego² stwierdza, że wskazany przez Stowarzyszenie Urzędowi KNF dokument Międzynarodowego Funduszu Walutowego³ mówi iż „w określonych okolicznościach istnieje możliwość pośredniego wpływu niektórych czynników rynkowych na ryzyko kredytowe klientów zaciągających kredyty walutowe.” Stowarzyszenie zgadza się z tą opinią KNF uzupełniając, za wspomnianym dokumentem MFW, że to banki swoimi zabezpieczeniami CIRS/FX SWAP i własną decyzją o zawarciu tych kontraktów, bez wiedzy klientów, uruchomiły „czynniki rynkowe”, na które powołuje się KNF. We wspomnianym dokumencie MFW na str. 18 omówione zostały dokładnie 3 scenariusze tworzenia transakcji FX SWAP i ich wpływ na rynek. W scenariuszu 1 wymienione zostały wprost działania banków dotyczące zabezpieczeń pozycji walutowych związanych z posiadaniem w swoich aktywach kredytów waloryzowanych kursem walut obcych. Scenariusz ten (*Bank closing a net open FX position*) odnosi się do sytuacji, która miała miejsce w Polsce w związku z tzw. kredytami „walutowymi”. Banki wykonując akcję kredytową zabezpieczoną instrumentami CIRS/FX SWAP spowodowały reakcję rynku w postaci niekorzystnego dla konsumentów ryzyka kursowego – co zostało opisane w pkt. 1-3

¹ art. 1 z dnia 6 września 2001 r. Ustawy o dostępie do informacji publicznej "Każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu na zasadach i w trybie określonych w niniejszej ustawie."

² Pismo o sygnaturze DPP/ZAP/023/142/4/2017 z dnia 20 listopada 2017 odnośnik do pisma:
https://www.bankowebezprawie.pl/wp-content/uploads/2017/11/DPP_ZAP_023_142_4_2017.pdf

³ Bergljot B. Barkbu i Li Lian Ong : “*FX Swaps: Implications for Financial and Economic Stability*” opublikowany przez International Monetary Fund, 2010 rok odnośnik do publikacji:
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2010/wp1055.pdf>



scenariusza 1⁴. Zatem „możliwość”, czyli ryzyko, z cytowanego powyżej zdania z pisma Urzędu dla polskich kredytobiorców po 2008 roku zmaterializowała się.

Stwierdzenia Komisji Nadzoru Finansowego mają swoje konsekwencje. Banki w Polsce pod nazwą „kredytu” sprzedawały produkty spekulacyjne, poprzez które łączyły nieświadomego tego faktu klienta w parę z drugą stroną kontraktu walutowego (dużym bankiem zagranicznym osiągającym zyski ze spekulacji na walucie). Klient po pierwsze nie był przez bank informowany, że został wplątany w grę na walucie z silniejszym od niego przeciwnikiem i wystawiony przez to na nieograniczone ryzyko. Po drugie, bank nie ponosił żadnego ryzyka, bo zabezpieczał swoje pozycje. Banki stworzyły swój produkt o oparciu o konstrukcję: klient jako strona kontraktu FX SWAP – polski bank pośredniczący – druga strona kontraktu FX SWAP czyli spekulacyjny bank zagraniczny. W tak stworzonym układzie polski klient był z góry skazany na porażkę, bo druga strona kontraktu miała wpływ na rynek walutowy poprzez odnawianie transakcji FX SWAP, co stwierdzono m.in. we wspomnianym dokumencie MFW. Polski klient był natomiast tej możliwości pozbawiony i wystawiony przez polski bank, który sprzedał mu ten produkt, na nieograniczone ryzyko walutowe.

Wobec powyższych faktów, a także w świetle oceny innych organów Państwa Polskiego, takich jak Rzecznik Finansowy czy Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który stwierdził „w ocenie prezesa UOKiK okoliczność, że wykonywane umowy o kredyt hipoteczny wyrażone w walucie obcej zawierają w swojej treści niedozwolone postanowienia umowne stanowi fakt notoryjny (powszechnie znany)”⁵ ocena działań banków w związku z procederem sprzedawania niezgodnych z prawem produktów finansowych jest jednoznaczna. W sądach toczy się obecnie tysiące spraw, z których część stanowią pozwy zbiorowe. Zważywszy na opisane powyżej okoliczności należy podkreślić, że jeżeli Polska Rzeczpospolita jest państwem prawa, sprawy te muszą zakończyć się wygraną konsumentów.

Wobec powyższych faktów Stowarzyszenie prosi o informację publiczną:

- Czy Komisja Nadzoru Finansowego planuje wyrazić zgodę na wydzielenie z banków „wychodzących” z Polski części portfela kredytów indeksowanych lub denominowanych do CHF ze zdrowej części aktywów? Dotyczy to takich banków jak: Deutsche Bank i Raiffeisen. W przeszłości KNF zezwoliła na taki zabieg bankowi BPH. W wyniku tej decyzji KNF powstał bank, w którym klienci nie są w stanie skorzystać z możliwości rozwiązania częstych sytuacji problematycznych poprzez wizytę w oddziale, ponieważ obecny bank BPH ich nie posiada. Za zgodą KNF zagraniczny inwestor spieniężył zbywalne aktywa i pozostawił po sobie aktywa trudnozbywalne wraz z problemem nie tylko dla klientów, ale także dla państwa. W ocenie Stowarzyszenia zgoda KNF na spieniężenie przez zagraniczny bank części zbywalnej aktywów i pozostawienie części niezbywalnej, czyli portfela kredytów tzw. „frankowych” jest działaniem na szkodę

⁴ Vide: *Upon the maturity of the FX swap contract, the bank would sell domestic currency in the spot market in exchange for FX—potentially weakening the domestic currency—to repay the FX to, and receive domestic currency from, the counterparty* [“FX Swaps: Implications for Financial and Economic Stability” str. 18 Scenariusz 1 pkt 3]

⁵ Odpowiedź na petycję z dnia 3 czerwca przez Prezesa UOKiK Marka Niechciała pismo z dnia 4 września 2017 roku o sygnaturze DOiK-053-8/17/LW odnośnik do pisma: <https://uokik.gov.pl/download.php?id=18995>



BANKOWEMU BEZPRAWIU

państwa. Ocena prawnej natury kredytów waloryzowanych kursem waluty jest jednoznaczna i znajduje swoje odzwierciedlenie w orzecznictwie, które kształtuje się na korzyść poszkodowanych konsumentów. W przypadku przegranych sądowych przez banki, których majątek składa się prawie wyłącznie z wydzielonych aktywów waloryzowanych kursem waluty obcej istnieje wysokie ryzyko prawne skokowego zrewidowania w dół wartości aktywów waloryzowanych kursem waluty. Spadek wartości aktywów przy niezmiennych pozycjach pasywów powodować będzie stratę banków. Istnieje obawa, że powstałe w ten sposób straty będzie musiał pokryć skarb państwa, czyli polski podatnik. Dlatego w interesie państwa polskiego jest niewyrażanie zgody przez KNF na sprzedaż części obecnych aktywów wymienionych wyżej banków i wydzielanie z nich części trudnozbywalnych o wartości wątpliwej dla rynku.

Odpowiedź proszę przekazać w formie e-mail.

Z wyrazami szacunku,

Prezes

Arkadiusz Szcześniak